

Yems

Yems beley asañ kayyinj

¹ Be, nebe Yems, Al Kurunya Doyañ Al Kurun Yesu Kristuyat meten al. Niñgeb den Israel mar kura Yesu nurd unen han mar nanatin tubul ten bur yen kun almet nanayan han kurun goyen goke ten asañ gago kan dunen hime.

Kanduk yenen gab sañinj henayinj

²⁻³ Be, kadne yago, denbe kanduk kurayen kurayen yenen hinayinj gega, Al Kurun nin dufaytin tareñ iramin goyen go ma tubul tinayinj gobe kame kanduk hoyañ forok yen hinayinj goyen wor tareñ hen iginj fole yirde hitek yen nurde hanjen. Niñgeb kanduk kurayen kurayen goke bulunen ma nurde hinayinj. Tareñ dird dird nin gago forok yen han yen nurde aman hen hinayinj. ⁴ Niñgeb kanduk yenen fole yird yird matatin gobe sañinj po hiyyen. Gogab Al Kurunyen mere gama ird ird matare parguwak yara henayinj. Irde matatin kurun goyen bana kura ga bulun minmon henayinj. Mata iginj kura tininj yenayinj gob iginj ala po titek hinayinj.

⁵ Goyenbe kuratin kura mata goyen daha mat tiyen yen ma nuryenbe mata iginj goyen ten ten den nin dufay wukken nin Al Kurun gusunanj iryen. Al Kurunbe det basina ma irde hiyen al geb, al kura det kuran gusunanj irkeb goke pinen nurde unen inen ma tiyyen, irde iginj ala unyen. ⁶ Gega gusunanj irde henyabe dufay budam ma henayinj,

yeŋ ge po hekkeŋ nurde hinayiŋ. Munan al kura dufay budam hiyyeŋ gobe meŋe beleŋ makan duba tuktawan irde hiyen go gwahade yara, dufaymiŋ kipirtiŋ ma hiyyeŋ geb, kurareb Al Kurun niŋ hekkeŋ nurde hiyen munan kurareb gwahade ma nurde hiyeŋ. ⁷ Niŋgeb al gwahade gobe Doyan Al Kurun hitte mat det kura teweŋ yeŋ ma po nuryeŋ. ⁸ Al gobe dufaymiŋ kipirtiŋ moŋ geb, mata teŋ hiyeŋ kurun gobe kukuwamneŋ ala po teŋ hiyeŋ.

Al horam yanya al siksukneŋya

⁹ Be, deŋ Yesuyen alya bereya kura hora miŋmoŋbe megen niŋ mar diliŋdeb al kura gogo kuŋ haŋ yeŋ ma deneŋ haŋyen. Goyenbe Al Kurun diliŋdeb det kurun yeŋ deneŋ hiyen geb, goke aman heŋ hinayiŋ. ¹⁰ Munan busare niŋ det umŋam igyen igyenbe pul yeŋbe heŋ ga moŋ gwilgwil irde haŋyen. Al horam yan wor gwahade po haŋ geb, deŋ Yesuyen alya bereya kura horatiŋ yan gobe Doyan Al Kurun niŋ teŋ horatiŋ yubul tinayiŋ goke buluŋeŋ ma nurde hinayiŋ. Yeŋ beleŋ matatiŋ goke igiŋ nurd dunyeŋ geb goke aman henayiŋ. ¹¹ Fudinde wor po, nanan pirik irde wan hurkuŋ misiŋeŋ yan temeydeb busare niŋ det umŋam igyen goyen fimiŋ fudiŋ yirke umŋam bulakneŋ goyen hubu hekeb kamde kateŋ haŋyen. Niŋgeb gwahade goyen po, al horam yan wor hora metenmiŋ teŋ heŋya yubul teŋ kamnayiŋ.

Kanduk yeneŋ yeneŋ goya mata buluŋ titek dufayya

¹² Be, Al Kurunya huginēn heñ heñ gobe al kura yeñ ge amanēn nurde hañ mar goyen yunēn yeñ biña tiyyin. Niñgeb al kura kanduk yeneñ hiyeñ gega, fole yirde hiyeñ al gobe Al Kurun beñ yeñya huginēn heñ heñ niñ biña tiyyin goyen go unyeñ. Niñgeb muruñgem go tenayin marbe amanēn nurnayin.

¹³ Unñgurabe, “Al Kurun mata bulun tiwoñ,” yeñ epte ma lomlom iryeñ. Irde Al Kurunbe neñ gayen mata bulun tinayin yeñ lomlom ma dirde hiyen. Niñgeb al kura mata bulun kura titek dufay forok yeke goya, “Al Kurun beñ lom nira,” ma yiyyeñ. ¹⁴ Gwahade yarab mata bulun teñ teñ ge biñ huwarkeb dufay bulunminñ gore po tulun teñ tukukeb mata bulunde kateñ hiyen. ¹⁵ Megen niñ mata bulun teñ teñ ge biñ huwarkeb gore mata bulun forok irde hiyen. Irkeb mata bulun go kun kurun heñbe kamde kamde forok irde hiyen.

¹⁶ Niñgeb, kadne yago, “Al Kurun beñ lom dirke mata bulun tihit,” mere gobe usi geb pel irde hinayin. ¹⁷ Mata iginya det igyen igyen bulun minmoñ kurun gobe nanñinde niñ hulsi yiryin al Al Kurun gore duneñ hi. Al Kurunbe nanñinde niñ hulsi beñ gasun unñkureñde ma heñ matam matam teñ hanyen gwahade moñ. Yeñbe huginēn igin igin po dirde hiyen. ¹⁸ Yeñbe al minñ hoyan megen niñ goyen wor kame yawareñ yeñbe neñ wa dawaryin. “Mere fudinde Yesu niñ yitin nurkeb neya huginēn hitek,” yeñ basina diryin. Al minñ hoyan megen niñ goyen wor kame yawareñ yeñbe gogo neñ wa basina diryin.

Al Kurunyen mere nurtek, irde gama irtek

¹⁹ Kadne yago, nebe den ge amanen nurde hime. Ningeb merene ga kenkela nurnan ko. Al kura mere tike nure yenbe palna irde hinayin. Irde bemel ma mere ten hinayin, dufay hen ga mere ten hinayin. Irde aranen bearar ma ten hinayin. ²⁰ Bearar mata gobe Al Kurun belen mata huwak ten hiwon yen nurd dunen hiyen goyen mon. ²¹ Ningeb bitin bana dufay bulunya mata bulunya goyen tumnan yade sina yirnayin. Irde nen nurhet nurhet dufaytin go fole irdeb Al Kurun belen mere dirke nurde hanyen goyen fudinde yen kenkela po tanarde hinayin. Meremin go kenkela tanarde hinayinbe gore taren dirke mata bulunde ma katnayin geb.

²² Meremin dulin po nurde wasak ma ten hinayin. Meremin nurde go po gama irde hinayin. Gwaha ma ten hinayinbe meremin nurhet yen han gobe dindiken go po usi yirde hinayin. ²³ Al gwahade gobe al kura lunen ten dinsoknebe gwahade yen kinyen gega, ²⁴ lunen go tubul ten kunbe aran po bin sir yiyyen go gwahade yara. Ningeb Al Kurunyen mere nuryen gega, ma gama iryen al go wor meremin nuryen gobe min minmon hiyyen. ²⁵ Al Kurunyen mere gobe bulun minmon huwak wor po. Irde mata bulun bana mat al yade sina yird yird taren minyan. Ningeb al kura mere go huginen kenkela po kenen henbe ten binde kerde gama irde hiyen al gobe Al Kurun belen goke guram irde igin igin irde hiyen.

²⁶ Munan al kura belen, “Nebe Al Kurunyen mata gama irde hime,” yiyyen gega, mohon ma hibol ten yen ma yetek mere ten hiyen gobe

yinḡeḡ goyen po usi irde hiyeḡ. Gwaha teḡ hiyeḡbe Al Kurunḡ gama irde hime yiyyeḡ gobe Al Kurunḡ diliḡde miḡ miḡmoḡ hiyyeḡ. ²⁷ Al Kurunḡyen mata goyen fudiḡde gama irniḡ yeḡbe diriḡ kagewya beretapya kanduk bana haḡ mar goyen kuḡ faraḡ yurde hinayiḡ. Irde meḡeḡ niḡ mata bulunḡ kurunḡ goyen yeneḡ yilwa yirde Adoniniḡ Al Kurunḡ diliḡde wukkeḡ po hinayiḡ. Gogab ulḡiḡde merem moḡ, wukkeḡ wor po deneyeḡ hiyeḡ.

2

Al kura po igiḡ irde al kurabe bulunḡ ird ird mata gobe bulunḡ

¹ Be, kadne yago, deḡbe Doyaḡ Al Kurunḡniniḡ Yesu Kristu al turunḡ yaḡ wor po goke dufaytiḡ saḡiḡ irde haḡ. Niḡgeḡ al kura po igiḡ igiḡ yirde, kurabe bulunḡ bulunḡ ma yirde hinayiḡ. ² Be, al irawa kura dende gabu gasuḡde gor wayiryenḡ. Kurabe horam yaḡ al, uliḡ umḡa igiḡ damum hende wor po goyen yerde wayyenḡ. Irke goya goyen po al siksukḡeḡ kura det erek erekkeḡ tikiḡ miḡyaḡ bulunḡ goyen yerde gor wayyenḡ. ³ Irkeḡ deḡbe al umḡa igiḡ igiḡ teḡ wayyenḡ al goke po nurde gargar irde, “Gebe waḡ gasuḡ igiḡde gar kepera,” innayiḡ. Gega al siksukḡeḡ gobe, “Gebe al deḡgem moḡ geb, irar ira huwara. Ey, moḡge waḡ gasuḡ malire kahaḡne miḡde gar kepera,” innayiḡ. ⁴ Deḡ belenḡ gwaha tinayiḡbe bitiḡ bana dufay bulunḡ miḡyaḡ geb, gogo mata gwahade tihit yeḡ bebak tinayiḡ. Irde deḡ Yesuyen alya

bereya bana bipti kurun̄ forok irhet yeŋ nurnayin̄.

⁵ Kadne yago, den̄ ge aman̄en̄ nurde hime. Niŋgeb merene ga nurnan̄. Al siksuk̄en̄be megen niŋ marte diliŋdebe al mali den̄em mon̄ yeŋ yenen̄ han̄yen. Gega Al Kurun̄be al gwahade gore yeŋ ge dufaymin̄ taren̄ irkeb Al Kurun̄ diliŋde al den̄em yan̄ henayin̄ yeŋ basiŋa yiryin̄. Irkeb yeŋ ge aman̄en̄ nurde han̄ mar goyen kame alya bereyamin̄ doyan̄ yirde hi bana goŋ hinayin̄ yeŋ biŋa tiyyin̄ goyen tenayin̄. ⁶ Gega den̄be al siksuk̄en̄ goyen palap ma po yirde han̄. Goyenbe ganun̄ mar beŋen̄ bulun̄ bulun̄ dirde kanduk dun̄en̄ han̄yen? Samun̄ min̄yan̄ mar beŋen̄be gogo ma merem yan̄ dirde merere dukun̄ han̄? ⁷ Go mar goreb den̄ beŋen̄ Kurun̄nin̄ yeŋ igin̄ wor po nurde han̄ al Yesu goyen mere bulun̄ mat irde han̄yen geb.

⁸ Be, Al Kurun̄yen asan̄de saba kurun̄ kura, “Gigen̄ ge aman̄en̄ nurde ha gwahade goyen po, al hoyan̄ niŋ wor aman̄en̄ nurde hayin̄,” yeŋ katin̄ hi. Niŋgeb yitin̄ gwahade po gama irde han̄ kenem igin̄ ten̄ han̄ yeŋ nurd dun̄en̄. ⁹ Goyenbe al kura po igin̄ igin̄ irdeb kurabe kenen̄ wasak ten̄ han̄ kenem den̄be Al Kurun̄yen saba pel irde han̄ geb, mata bulun̄ mar yeŋ nurd dun̄yen. ¹⁰ Fudinde, al kura Al Kurun̄yen saba tum̄nan̄ nurde ken̄kela gama yirde hiyen̄ gega, un̄kuren̄ mun̄ kura soŋ hiyyen̄ gobe sabamin̄ goyen tum̄nan̄ soŋ hihi yeŋ kinyen̄ geb gago din̄en̄ hime. ¹¹ Niŋgeb Al Kurun̄ beŋen̄, “Al berem yan̄be bere hoyan̄ya ma duwan ten̄ hi-

nayin,” yirin goya, “Al ma gasa yirke kamnayin,” yirin goyen unƙuren kura soƙ henayinbe Al Kurun belen sabamin kurun goyen soƙ hahan yen dinyen. Niƙgeb al berem yan kura gore bere hoyan kura ma duwan iryen gega, al hoyan kura bida iryenbe sabamin kurun goyen soƙ hiyyen. ¹² Niƙgeb al hoyan nin amanen nurde hinayin yitin Al Kurunyen saba kurun goyen po gama irde mere ten mata ten hinayin. Gwaha ten hinayinbe mata bulun bana ma hinayin. Munan gwaha ma ten hinayinbe sabamin kurun gore po Al Kurun belen dilinde merem yan diryen. ¹³ Goyenpoga al kura al hoyan buninen ma yirde hiyen gobe kame Al Kurun dilin mar huwarkeb yen wor buninen ma iryen. Munan al kura al hoyan buninen yirde hiyen gobe Al Kurun wor buninen iryen geb, merem yan yird yird nalu funande yen dilin mar huward huward nin kafura ma hiyyen.

Mataminbe igin mon kenem Yesu nin dufaymin tareƙ irtin gobe min minmon hiyyen

¹⁴ Be, kadne yago, al kurabe yingen ge yenbe, “Nebe Yesu nin dufayne sanin irde hime,” yen hiyen gega, mataminbe hoyan po kun hiyenbe mere gwaha tiyyen gore epte ma igin iryen. Niƙgeb al gore, “Yesu nin dufayne tareƙ irde hime,” yen hi goke Al Kurun belen mata bulunde mat epte ma tumulgan tiyyen. ¹⁵ Be, kadin kura bere daw ma al dirin daw gobe ulin umna igin mat ten binƙe go kura netek minmon wor po hiyen. ¹⁶ Goyenbe den belen kenenbe, “Al Kurun belen doyan girde hi geb igin kwayin. Meƙe girkeb meƙe diba kura hor irayin. Binƙe nene

ep hawayiñ,” innayinñ. Goyenpoga det goke amu wor po heñ hi goyen kura munñ ma farañ urdeb mere uliñ po gwahade innayinñbe meretiñ gobe miñ miñmoñ hiyyeñ. ¹⁷ Niñgeb gwahade goyen po, “Yesu niñ dufayniniñ tarenñ irde hite,” yeñ hañ gega, matatiñbe hoyañ po kuñ hi kenem, “Yesu niñ dufayniniñ sañiñ irde hite,” yeñ hañ gobe duldul yeñ hañ.

¹⁸ Goyenbe al kura beleiñ merene fudinde yeñ ma nurdeb, “Yesu niñ dufay tarenñ ird irdya gote mata teñ tenyabe hoyañ hoyañ geb,” yeñ hañyen. Gega meremiñ gobe fudinde moñ. Meremiñ gokeb ne beleiñ wol heñbe, “Gebe Yesu niñ dufayge tarenñ iranñ gega, mata igiñ ma teñ hayinñbe daha mat dufayge sañiñ iranñ goyen fudinde yeñ nurtek? Epte moñ. Munañ nebe mata igiñ teñ himekeb matane goreb dufayne Yesu niñ tarenñ irde himyen gobe fudinde yeñ gikala giriyeñ,” ineñ. ¹⁹ Gebe Al Kurunñbe unñkurenñ po hi yeñ nurde ha. Gobe igiñ. Goyenbe unñgura wor gwahade po yeñ nurdeb yeñ ge kafura heñ barbar yeñ hañ. Niñgeb Al Kurunñbe unñkurenñ po hi yeñ nurde ha gega, mata igiñ ma teñ hayiñ gobe miñ miñmoñ.

²⁰ Deñbe da kukuwa wor po? “Yesu niñ dufayniniñ tarenñ irde hite,” yeñ hañ gega, matatiñbe igiñ moñ kenem, meretiñ gobe miñ miñmoñ goyen daha mat dikala dirmeke gab kenñkela bebak tinayinñ? ²¹ Be, asininiñ Abrahambe Al Kurunñyen mere po nurdeb urmiñ Aisak goyen Al Kurunñ galak ire yeñ tukunñ hora beleiñ po alta irdeb go hende kerde kumga teñ Al Ku-

ruŋ doloŋ ireŋ tiyyiŋ. Irkeb Al Kuruŋ belen go keneŋbe al huwak inyiŋ. ²² Abraham mata tiyyiŋ goreb keŋkela dikala dirde hi. Dufayya matayabe hoyan hoyan moŋ, tuŋaŋde wor po. Yeŋbe Al Kuruŋ niŋ dufaymiŋ saŋiŋ iryiŋ geb, meremiŋ po gama irde mata tiyyiŋ gogo. Niŋgeb matamiŋ goreb dufaymiŋbe fudinde wor po ep hitiŋ goyen kawan iryiŋ. ²³ Irdeb matamiŋ goreb Al Kuruŋyen asaŋde, “Abrahambe Al Kuruŋ niŋ dufaymiŋ tareŋ irkeb Al Kuruŋ belen al huwak kinyiŋ,” yitiŋ gote miŋ goyen kawan forok iryiŋ. Abrahambe gwaha tiyyiŋ geb, Al Kuruŋ belen kadne yeŋ nurd unen hinhin. ²⁴ Niŋgeb Al Kuruŋ diliŋde huwak heŋ heŋ belen gobe yeŋ ge dufay tareŋ ird ird po moŋ. Matatiŋde manaŋ meremiŋ gama irnayiŋbe yeŋ belen al huwak yeŋ dinyeŋ.

²⁵ Gwahade goyen po, belen niŋ leplep bere deŋembe Rahap goyen Yeriko taunde hinhin wor Al Kuruŋ diliŋde mata igiŋ tikeb Al Kuruŋ belen bere huwak inyiŋ. Bere gobe Israel al irawa kura Yosua belen, “Yeriko taunde balmiŋ kuŋ naŋa tulyaŋ kuŋbe waŋ momoŋ niryi,” yinke kukeb gor niŋ mar belen gasa yirnak yeŋ bere gore yamiŋde yukunbe balmiŋde belen hoyan mat yad yerke mulgaŋ heŋ kwaryum. ²⁶ Niŋgeb al kamtiŋ hakwambe toneŋ miŋmoŋ gwahade goyen po, al kura belen, “Al Kuruŋ niŋ dufayniniŋ saŋiŋ irde hite,” yeŋ hinayiŋ gega, matamiŋ hoyan kukeb, meremiŋ gobe miŋ miŋmoŋ hiyyeŋ.

3

Dufay heŋ ga mere teŋ hinayiŋ

¹ Be, kadne yago, kame neŋ tumŋaŋ Al Kurun dilin mar huwartekyabe neŋ saba tagal tagal marbe al mali hoyan yara mon, mere kurunde wor po kutek gobe nurde han gogo. Niŋgeb den budam al saba yird yird mar ma henayin. Kura beley po saba mar henayin. ² Neŋ albe mata kurayen kurayende bulun ten hityen geb gogo gwaha dineŋ hime. Al kura mere son ma hen hiyen al gobe Al Kurun dilinde bulunmin minmon hiyyen. Irde yingen kenkela dufay hen gab mata ten hiyen geb son ma hen hiyen. ³ Be, hos go dufayninin po gama irde kuwon yenbe mohan bana ain parwek yerde goyenter kan fen ten gor yanarde yulun titekeb hos goyen igin dufayninin po gama irde hanyan. ⁴ Be, hakwa wor gwahade po. Hakwa kurun wor po goyen mene tareŋ huwarde tuktawan irde hiyen. Goyenbe hakwa go ten kun hiyen al gore gon kura kwe yen nurdeb hakwa tigiri ten ten det dirnen mun hakwa kimyan beley hi goyen tigiri tikeb hakwa kurun goyen al gote dufay po gama irde kuyen. ⁵ Gwahade goyen po, det dirnen mun al mohan bana gore mat mere forok yen han goreb alyen hen henmin kurun goyen kurabe igin irde, kurabe bulun irde ten hanyan. Be, kadilia kurun hiyyende kak bonen kura busare katyenbe daha tiyyen? Busa kurun gobe hen wor yen kuyen geb. ⁶ Niŋgeb mohaninin wor kak bonen dirnen mun go gwahade goyen po, neŋ al kurun gayen bulun dirde hiyen. Mohanininbe mata bulun gasun geb, gor matbe neŋ kurun gayen bulun hen hityen. Mata bulun mohanininde forok yen

hanyen kurun gobe kak beleŋ det kumga teŋ pasi hiyyen gwahade goyen po heŋ heŋniniŋ kurun gayen bulun wor po dirde hiyen. Irde funaŋbe mata bulun gote murun gem teŋbe kak alare heŋ humga kunayiŋ.

⁷ Megen niŋ, hende niŋ, irde makaŋ bana niŋ dapŋa kurayen kurayenya nuya kurun goyen al beleŋ igiŋ yade paka yirke yase heŋ yewek yagot mere nurnayiŋ. ⁸ Goyenbe mohonniŋbe al kura beleŋ epte ma mala tiyyen. Dapŋa duwi yara metenŋ wor po. Niŋgeb hugiŋen ugala titiŋde po heŋ mere bulun teŋ hiyen. Irde det bulun al beleŋ nene kamtek go gwahade goyen po, al bulun yirde hiyen.

⁹ Neŋbe mohonniŋ gore Adoniniŋ Doyaŋ Al Kurun turun irde hityen. Irdeb gore po al hoyan Al Kurun beleŋ yiŋen yara yiryiŋ goyen karan yurde teŋ hityen. ¹⁰ Mohonniŋ un kuren bana gor mat po Al Kurun turun irdeb bana gore po al karan yurde teŋ hityen. Niŋgeb, kadne yago, mata gwahade gobe igiŋ moŋ geb tubul po tinayiŋ. ¹¹ Feya makaŋyabe igiŋ fe diliŋ un kuren de mat po marde waŋ hiriryen? Epte moŋ. ¹² Irde igiŋ fik he hende olip he iginen forok yenayiŋ? Irde wain iginen gob fik he hende forok yenayiŋ? Epte moŋ. Gwahade goyen po, makaŋ waŋ ala heŋ hiyende gorbe epte ma fe yase forok yiyyen.

Al Kurun diliŋde dufay wukkek

¹³ Be, dufay wukkek miŋyaŋ albe ne nurhem nurhem mata gob hubu. Niŋgeb deŋ kura beleŋ,

“Dufay wukkeke minyan geb, Al Kurunyen dufay kenkela bebak ten hime,” yiyyen al gobe ne nurhem nurhem mata go tubul ten mata igin ten hinayin. Irkeb kenenbe meremin fudinde yen nurtek. ¹⁴ Munan kuratin kura kadom igin mat hike yenen dani ten gwahade mon yen nurd nurd mataya kudin mataya minyan al gobe, “Nebe dufay wukkeknem yan,” yen parpar ten mere fudinde pel irde usi ma po ten hiyen. ¹⁵ Dufay wukke den be ten yan gobe Al Kurun hitte mat ma wan hi. Megen nin po, Holi Spirityen dufay mon, Ungurayen. ¹⁶ Gwahade geb den be ten kudin mataya diti igin mat hike yenen dani ten gwahade mon yen nurd nurd mataya ten hinayin be kadom bearar gird ten ten mata forok yirde hinayin. Irde mata bulun kurayen kurayen forok yirde hinayin.

¹⁷ Goyenbe dufay wukke Al Kurun hitte mat watin gobe dufay bulun minmon wukken wor po hiyyen. Irkeb dufay go minyan marbe bin kamke al hoyanya igin hinayin. Irde bin yurumnen hinayin. Irde balmin hen al hoyande mere nurde hinayin. Irde albe buninen yirde hinayin. Irde mata igin kurayen kurayen ten hinayin. Irde al kura po igin igin yirde kurabe bulun bulun ma yirde hinayin. Mel gobe binde mat fudinde wor po Yesu gama irde hinayin. ¹⁸ Ningeb bin kamke al hoyanya igin hen hen mata forok irde hinayin marbe mata go taren po irkeb al hoyan wor yenenbe Al Kurun dilinde mata huwak ten hinayin.

4

Megen niŋ mata gama irde haŋ marbe Al Kurun asogo irde haŋ

¹ Be, da belen dirkeb dindiken ulin kadam ginen ten arde ten haŋ? Mata gobe megen niŋ detya mataya niŋ bitin huwarkeb gore po dufay iginya arde har goreb mata gogo forok yen hi. ² Niŋgeb det kura goniniŋ yan hetewon yen nurde haŋ gega, go ma yadeb al det go minyan al goyen detmin goke po ten tuwagin bearar yirde al bida yirde hanjen. Goyenpoga det go ma po yade hanjen. Irdeb kadam mohonde ten arde hanjen. Det goyen go ma yade hanjen gote minbe Al Kurun gusunan ma irde hanjen geb gogo. ³ Kurabe gusunan irde hanjen gega, det go yade dindiken ge aman hetek dufay kerde gusunan irde hanjen. Niŋgeb dufaytin bulun goyen Al Kurun belen yenenbe gogo ma dunen hiyen.

⁴ Denbe Al Kurun gama irde hite yen haŋ gega pel irde megen niŋ dufay po gama irde haŋ. Gobe al beremyan gore bere hoyanya duwan hen haŋ go gwahade goyen. Niŋgeb mata gobe Al Kurun niŋ bulun nurd nurd mata yen ma nurde haŋ? Megen niŋ dufay niŋ amanen nurde go po gama irde hinayin mar gobe Al Kurunyen asogo henayin. ⁵ Munan Al Kurunyen asande, “Holi Spirit Al Kurun belen nen bana kiryin gore, ‘Ne niŋ po nurde hinayin. Munan harhoktin nunnayinbe igin ma nuren,’ yirin,” gwahade yitin hi gobe min minmon yen nurde haŋ? ⁶ Denbe gwaha ten haŋ gega, Al Kurun belen buninen

dirde igiñ igiñ dird dird gobe mata buluñtiñ gote folek. Niñgeb goke asañminde gahade katiñ hi: “Al kura yinğen neñ harhet harhet teñ hañ marbe Al Kurun belen asogo yirde hi.

Munañ al kura yinğen neñbe epte moñ yeñ nurde hañ marbe Al Kurun belen buninğen yirde igiñ igiñ yirde hi,” yitiñ. *Mata Igiñ 3:34*

⁷ Niñgeb dindiken turun ma irde Al Kurun yufukde po hinayiñ. Irde Satan asogo irde hinayiñ. Irkeb Uñgura go dubul teñ busaharyen.

⁸ Al Kurunya awalik heñbe yeñ bindere kunayiñ. Irkeb yeñ wor deñ bindere wayyen. Niñgeb deñ mata buluñ marbe mata buluñtiñ goyen yubul po teñ hinayiñ. Irde deñ Al Kurunyen dufayya megen niñ dufayya gabu yirde hañ marbe megen niñ gobe tubul po teñ Al Kurunyen dufay po gama irde diliñde wukken hinayiñ. ⁹ Irde mata buluñtiñ goke kanduknen nurde buninğen nurdeb esen hinayiñ. Deñbe aman heñ hinman teñ hanyen gega, hañka matbe mata buluñtiñ goke buninğen nurde esen hinayiñ. ¹⁰ Irde neñ harhet harhet ma teñ Al Kurun yufukde po hinayiñ. Irke gab yeñ belen turun diryen.

Kadom tagal gunen ma tinayiñ

¹¹ Be, kadne yago, dindigen kadom mere buluñ mat girde ma teñ hinayiñ. Al Kurunyen sabarebe, “Kadom tagal gunen ma teñ hinayiñ irde kadtiñde mata kura goke buluñ mat ma yinen hinayiñ,” yitiñ. Niñgeb al kura mata gwahade teñ hinayiñ mar gobe Al Kurunyen saba goyen buluñ inen tagal unen hinayiñ. Niñgeb deñ belen sabamiñ go igiñ moñ innayiñbe epte ma sabamiñ gama

irde hinayin. Go gama irtinɛnɛbe dindiken Al Kurun hihit yɛn al hoyandɛ mata goyɛn yɛnɛn gwaha gwaha tahaɛn yɛn tagalde yunɛn hinayin. ¹² Fudinde, nɛn ge tɛn saba kurun go forok ird dunenɛbe mataninin yɛnɛn igin ma bulun dinɛn dinɛn albe Al Kurun unɛkuren po hi. Go al gore po gabe nɛn gayɛn dumulgan tiye yɛnɛbe igin gwaha tiyyɛn. Munan bulun dire yɛnɛbe igin gwaha diryɛn. Ninɛgbɛ dɛnɛbe da al wor po geb gogo, kadin yagot mata yɛnɛn igin ma bulun yinɛn han?

Dende sanɛnɛbe ep yɛn ma nurnayin

¹³ Be, dɛn kurabe, “Hanɛka ma gise dawbe taun kurun hoyandɛ kun dama unɛkuren gonɛn hɛn hora metɛn tɛn hora kurun yawartek,” yɛn han. Gega dɛn al gwahade gobe ga nurnan. ¹⁴ Dɛnɛbe fay urke dɛn hitte mata dahade forok yiyyɛn gobe ma po nurde han. Nɛn megen hite mar gayɛnɛbe yamun yuwalɛnɛnde dinamnam go gwahade po, megen gar epte ma ulyandɛ hitek. Hɛn ga ma hubu hetek geb. ¹⁵ Ninɛgbɛ gwaha yitinɛnɛbe, “Doyan Al Kurun belɛn igin nurde hi kenem ma kamde timanɛbe metɛn gwaha gwaha titek,” yɛn hinayin. ¹⁶ Goyɛnɛbe dɛnɛbe gwaha ma tɛn han. Ne harhem harhem tɛn dindiken ge turun turun tɛn han. Mata gwahade tɛn han kurun gobe Al Kurun dilinɛde bulun wor po tɛn han. ¹⁷ Ninɛgbɛ kenɛkela dufay hɛnan ko. Al kura mata iginɛbe nurd nurd ga gama ma iryɛn gobe Al Kurun belɛn al gobe mata bulun tɛn hi yɛn kinyɛn.

5

Buluŋ mat hora yade al horam yaŋ hitiŋ al gobe kame kanduk kennayiŋ

¹ Be, deŋ al horam yaŋ mar, ga nurnan ko. Kame matatiŋ goke kanduk kurun wor po forok yeke yeneŋ hinayiŋ geb, goke dindiken ge bunineŋ nurde eseŋ epte ma teŋ hinayiŋ. ² Matatiŋbe gahade: dettiŋya samuŋtiŋyabe yade al bunineŋ faran yurtineŋbe duliŋ po hike bida henayiŋ. Amilitiŋ manan gwahade po hike sisige beleŋ walnayiŋ. ³ Gol horaya silwa horaya yade dindiken ge po nurde yatiŋ bana po yerde hike humuyeŋ beleŋ po tum yurde hanŋen geb, hora gote metenminbe hubu hitiŋyen han. Irkeb kame nalu funandeb hora meten ma yuntiŋ goyen keneŋbe Al Kurun beleŋ merem yaŋ diriŋen. Irde kak beleŋ det kunga tikeb mugol nen hi go gwahade goyen kudiŋ matatiŋ goke Al Kurun beleŋ buluŋ wor po diriŋen. Deŋ goyen gwaha dirtek nalube binde heŋ hi gega, megen niŋ det yade pipkatoka yirde han. ⁴ Niŋgeb deŋ al horam yaŋ mar, ga nurnan! Yamun usan teŋ teŋ marya wit sak yeke walde walde marya murun gem ma yunkeb biŋ misiŋ nurde eseŋ han. Irkeb Doyaŋ Al Kurun tareŋ miŋyan gore goyen nurde hiyen geb, kamebe goke buluŋ wor po diriŋen. ⁵ Irde dapŋa beleŋ kamde kamde nalumiŋ ma nurde dula ug po teŋ bam yeŋ hanŋen go gwahade goyen, deŋ wor Al Kurun beleŋ muduneneŋ muduneneŋ nalu ma nurde henya dindiken ge po nurde dula bidak teŋ samun budam po yade han. ⁶ Deŋbe al kura buluŋ dirde niŋiyam ma dirtek mar goyen

titmiñeñ wor po uliñde merem yañ yirde gasa yirke kamde hañyen gega, kura muñ asogo ma dirde hañyen.

Kanduk yeneñ hinayiñ gega yul ma yeñ tareñ po hinayiñ

⁷ Niñgeb, kadne yago, al beleñ buluñ gwahade dirde hañ gega, mata buluñmiñ goyen yubul teñ teñ ge doyañ heñ heñ niñ piñeñ ma heñ hinayiñ. Irke kuñ kuñ Doyañ Al Kurun wayyeñ. Deñbe biñge hardeb arañ arañ netek heke niniñ niniñ ma teñbe nalumde ga yeñ piñeñ ma heñ doyañ heñ hañyen. Kigariñ niñ wor gwahade po teñ hañyen. ⁸ Niñgeb deñ wor Doyañ Al Kurun wañ wañ nalu binde heñ hi geb, kanduk kurayen kurayen yeneñ hañ goke mukku ma teñ goya goya sañiñ po heñ hinayiñ. ⁹ Irde, kadne yago, kanduk kura deñ bana forok yeke fugugur teñ dindikeñ uliñ kadom mohonñde ma teñ hinayiñ. Gwaha tinayiñbe al igiñya bulunya pota yird yird Al beleñ wañ matatiñ goke muruñgem buluñ dunyeñ. Yeñ wañ wañ nalu gobe binde wor po heñ hi. Niñgeb gwaha ma teñ hinayiñ.

¹⁰ Be, Al Kurunyen mere basañ marbe kanduk karkuwañ karkuwañ yeneñ hinhan gega, goke mukku ma teñ tareñ heñ Doyañ Al Kurunyen deñemde meremiñ tagalde kuñ hinhan. Niñgeb deñ wor mel gote mata goyen po gama irde hinayiñ. ¹¹ Gwaha teñ hitekeb Al Kurun beleñ gu-ram dirde igiñ igiñ diryeñ gobe nurde hite. Deñbe Yopyen barañ nurde hañyen gogo. Yeñbe kanduk kurun bana hinhin gega, yul ma yeñ tareñ po heñ hinhin. Irkeb kuñ kuñ funañbe Doyañ Al Kurun

belen faran urde sanin irkeb sopte igin wor po hirin. Ningeb Doyan Al Kurunbe buninenmin kurun wor po.

¹² Be, kadne yago, mere kura momon diren tihim gabe det kurun wor po ningeb, kenkela nurnan ko. Denbe mere kura fudinde tihit yenya ga nanqinya megenya irde det hoyan kura dene ma yurnayin. Fudinde yenbe “Fudinde,” po yen hinayin. Munan monbe “Mon” po yen hinayin. Gwaha ma tinayinbe Al Kurun belen merem yan diryen.

Al Kurun gusunan ird ird gote tarenbe kurun

¹³ Be, den bana goyen al kura kanduk yenen han? Gwahade kenem goke Al Kurun gusunan irnayin. Munan al kura amanen nurde han? Gwahade kenem Al Kurun turun ird irdde nin tikin henayin. ¹⁴ Irde kuratin kura garbam hiyyen? Gwahade kenem Yesuyen alya bereyat doyan mar hoy yiryen. Irkeb mel gore wan al go igin hewon yen det fimin ulinde sam irde Doyan Al Kurun Yesu denemde al goke igin hiwi yen Al Kurun gusunan irnayin. ¹⁵ Al kura Al Kurun nin dufaymin taren irde gusunan iryenbe garbam al gobe igin hiyyen. Irde firinde po hiyen goyen huwaryen. Irde al go mata bulunmin belen kura irke garbam hitin kenem go wor halde unkeb igin hiyyen. ¹⁶ Ningeb kadin bulun kura irde kenem goke kadam pohogay gird ten hinayin. Irde kadam faran gurd gurd nin Al Kurun gusunan irde hinayin. Irkeb Al Kurun belen garbamtin sope dirde hiyen. Al kura Al Kurun dilinde huwak henya gusunan irde hiyenbe Al Kurun

belen gusuŋaŋmiŋ goyen nurde wasak ma ten hiyen. Hugiŋeŋ wol heŋ uneŋ hiyeŋ geb, gogo diŋeŋ hime.

¹⁷ Be, Al Kurunyen mere basaŋ al Elaiabe al neŋ yara po. Goyenpoga Israel naŋa bana goŋ kigariŋ ga kateŋ ma yeŋ Al Kurun gusuŋaŋ irde tebaŋ irkeb dama karwo irde gagasi 6 gayen kigariŋ muŋ kura ma katyiŋ. ¹⁸ Irdeb go kamereb sopte po Elaia belen kigariŋ niŋ gusuŋaŋ irkeb Al Kurun belen wol hekeb kigariŋ katyiŋ. Irke megeŋ bida hekeb biŋge yago harke igiŋ kawan hamiŋ.

Mata bulunđe haŋ mar faraŋ yurke Al Kurun hitte mulgaŋ henayiŋ

¹⁹ Kadne yago, deŋ bana goyen al kura Al Kurunyen mere fudinde saŋ heŋ belen hoyan kukeb kadom kura belen kuŋ faraŋ urde sopte Al Kurun hitte tumulgaŋ tiyyeŋ. ²⁰ Mata gwa-hade goke yitiŋ mere goyen bitiŋ sir ma yiyyeŋ. Merebe gahade: “Al kura kadom mata bulun bana hikeya tumulgaŋ tiyyeŋ. Irkeb mata bulun al gobe hugiŋeŋ kamtek gega, Al Kurun belen mata bulunmiŋ kurun goyen halde unkeb igiŋ hiyyeŋ. Irkeb kadom faraŋ uryeŋ al gobe fudinde wor po faraŋ ura yeŋ kenteŋ,” yitiŋ hi. Gog po.

**Al Kurunyen Mere Igin
The New Testament in the Gwahatike Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tok ples Gwahatike long
Nuigini**

copyright © 2000 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Gwahatike

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-08-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

dbba218f-41f3-5f08-b0b6-2a7c919093ab